

[Könssjukdomar och sexuellt överförbara infektioner](#)

Skabb är en hudparasit som gör gångar i hudens yttersta lager och lägger sina ägg där. Det vanligaste symtomet är att det kliar mycket. Du kan bli smittad om du har lite längre kontakt hud mot hud med någon som har skabb. Skabb behandlas med ett flytande läkemedel som du smörjer över hela kroppen.

Den här texten finns även på [lätt svenska](#).

Denna text handlar om skabb hos människor.

Det finns en annan typ av skabb som lever på hund, katt och räv. De skabbdjuret kan inte överleva i människans hud men kan ge bett som kliar.

Skabb har inget med hygien att göra.

Skabbgångarna syns lättast på till exempel händerna.

De flesta som får skabb har tio till femton skabbdjur i huden. Skabbdjuret är 0,3 till 0,4 millimeter och är svåra att se. Skabbdjuret gör gångar i hudens yttersta lager. De kan vara svåra att upptäcka. Gångarna är ljusare än huden och smala som trådar. De är cirka en centimeter långa.

Vanliga symtom på skabb är:

- Det kliar mycket på kroppen, framför allt om natten.
- Du kan se rivmärken och sår på huden där du kliat.

Det vanligaste symtomet när du har skabb är att det kliar mycket. Klådan är värst på kvällar och nätter. Det kan göra att du vaknar många gånger under natten och inte får den sömn du behöver. Det kan klia var som helst på kroppen, även på områden där du inte har någon skabb. Klådan beror på överkänslighet mot skabbdjuret och dess avföring.

Du kan få små blåsor och röda knottor vid gångarna. Du kan också få rivmärken och små sår av att du kliat dig. Ibland kan såren bli infekterade.

Det kan dröja två till tio veckor efter att du har blivit smittad till att det börjar klia. Klådan beror på att du utvecklat en överkänslighet mot skabbdjuret.

Det kan börja klia redan efter två dagar om du har haft skabb någon gång tidigare. Det beror på att du då redan är överkänslig.

Personer med nedsatt immunförsvar kan få flera tusen skabbdjur, så kallad krustös skabb. Detta är mycket ovanligt och

beskrivs därför inte närmare i denna text.

Om du arbetar med personer med nedsatt immunförsvar och du har fått skabb ska du informera din arbetsgivare. Detta för att tidigt kunna upptäcka eventuella symtom hos dem du arbetat nära med.

Kontakta en [vårdcentral](#) om något av följande gäller:

- Du har klåda och du tror att du har skabb.
- Det kliar lika mycket tre veckor efter att du behandlat dig mot skabb.
- Du har blivit fri från besvär efter behandlingen men det har börjar klia igen.

Många mottagningar kan du kontakta genom att [logga in](#).

Om du bor tillsammans med eller har haft nära hudkontakt med någon som har fått diagnosen skabb behöver du inte söka vård. Då ska du behandlas samtidigt med den som har skabb, även om du inte har symtom.

Du kan bli smittad om du har haft nära kontakt med någon som har skabb. Det krävs hudkontakt i flera minuter för att skabb ska hinna förflytta sig från hud till hud.

Skabb kan smitta genom att till exempel hålla någon i handen eller att sova i samma säng. Skabb kan också smitta när du sitter tätt tillsammans med någon hud mot hud.

Skabb smittar även innan det börjat klia.

Risken att smittas i skolan eller på arbetet är liten. Det beror på att du oftast bara har kort hudkontakt med andra där.

Skabb kan överleva upp till två dygn utanför kroppen men de blir försvagade och smittar inte lika lätt. Därför är det ovanligt att skabb smittar via till exempel kläder, sängkläder och handdukar.

Informera skola eller förskola om ditt barn har fått skabb. Då kan personal och föräldrar vara uppmärksamma på om andra barn också får symtom.

Klåda kan ha många olika orsaker. Därför är det viktigt att ta reda på om du har skabb innan du behandlar dig. Du ska däremot behandlas direkt om du har varit i nära kontakt med en person som har sökt vård och fått bekräftat att hen har skabb.

Läkaren, eller någon annan inom vården som är tränad i att leta efter skabb, måste hitta ett skabbdjur för att kunna vara säker på att du har skabb.

Den som undersöker dig använder ett förstoringsglas eller ett dermatoskop som förstorar ännu mer och som ger bra ljus. Det är lättast att se skabbgångarna på händerna och fötterna. Det kan också gå att se dem vid till exempel naveln, på bröstvårtorna och på penis.

Längst in i skabbgången finns skabbdjuret. Det kan se ut som en svart liten prick. Läkaren, eller den som undersöker dig, kan försiktigt föra in en nål i skabbgången och plocka ut det lilla skabbdjuret. Det som har plockats ut undersöks i ett

mikroskop för att få bekräftat att det är skabb.

Det brukar inte göra ont när nålen förs in i skabbgången eftersom det yttersta [hudlagret](#) inte har någon känsel.

Du får en remiss till en hudspecialist om det är svårt för läkaren att hitta något skabbdjur.

Både du som har fått din skabb bekräftad och de som varit i nära kontakt med dig ska behandlas samtidigt.

För att bli av med skabb används oftast ett flytande läkemedel som innehåller bensylbensoat och disulfiram. Det ska smörjas in på hela kroppen. Du kan köpa det receptfritt på apotek.

Vuxna och barn över ett år ska smörjas in över hela kroppen, utom huvudet. När det gäller barn under 1 år ska även huvudet behandlas. Detsamma gäller dig som har nedsatt immunförsvar.

Läkemedlet ska vara kvar på kroppen i 24 timmar. Följ noga bruksanvisningen som följer med förpackningen.

Smörj in händerna med läkemedlet igen när du har tvättat händerna. Det gäller under det dygn som behandlingen pågår.

Du kan behöva något receptbelagt läkemedel om du till exempel är allergisk mot något ämne som finns i det receptfria läkemedlet mot skabb.

Gör så här i samband med behandlingen:

- Byt kläder som du har närmast kroppen.
- Byt lakan och örngott och andra sängkläder som har varit närmast kroppen.
- Tvätta alla kläder, sängkläder, handdukar och tygskor som varit i kontakt med huden i minst 60 grader.
- Skor och kläder som inte kan tvättas ska vädras eller ställas undan i tre till fem dygn.

Du blir smittfri efter att du haft läkemedlet på kroppen i 24 timmar om du följt anvisningarna på förpackningen.

Stanna hemma under det dygn som behandlingen pågår.

Barn ska vara hemma under det dygn som behandlingen pågår.

Du som har haft skabb med symtom ska behandla dig två gånger. Först en gång, sedan en gång till efter sju till tio dagar.

Du som inte haft några symtom behöver oftast bara en behandling.

Det kan klia i huden i några veckor även efter behandlingen. Det beror på att den allergiska reaktionen fortsätter så länge döda skabbdjur finns i huden. De döda skabbdjuren försvinner när det yttersta hudlagret bytts ut.

Du kan smörja in huden på de områden som fortsätter klia. Smörj med en salva eller kräm som innehåller hydrokortison för att lindra klådan. Salvan och krämen kan du köpa receptfritt på ett apotek. Följ noga bruksanvisningen som följer med förpackningen.

Senast uppdaterad:

2022-08-17

Redaktör:

Lovisa Dragstedt, 1177.se, nationella redaktionen

Granskare:

Lill-Marie Persson, läkare, specialist i hud- och könssjukdomar, Skaraborgs sjukhus, Skövde

Fotograf:

Jenny Hallström, bildredaktör, 1177.se, nationella redaktionen

På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt. 1177 ger dig råd när du vill må bättre.

I

I

I

[Behandling av personuppgifter](#)

[Hantering av kakor](#)

[Inställningar för kakor](#)

1177 – en tjänst från [Inera](#).